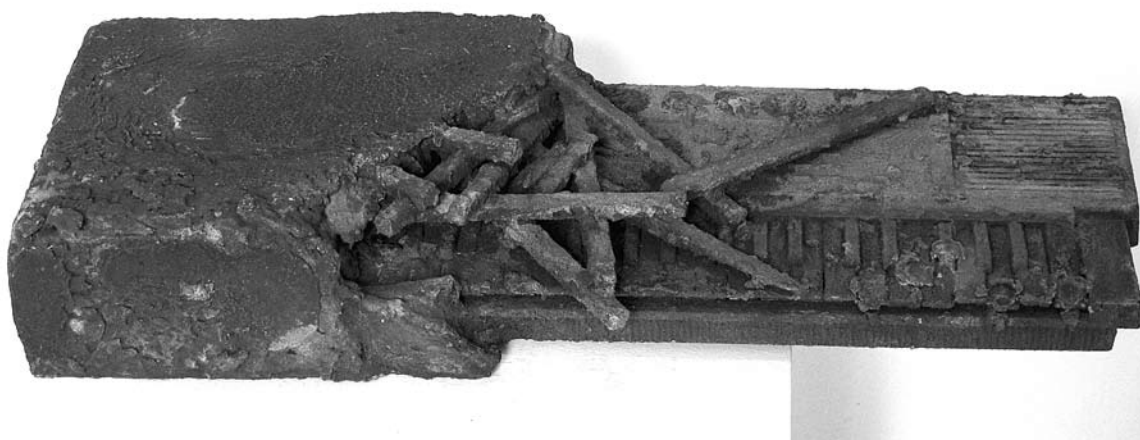

Péntek Imre

Tárlatról-tárlatra

Két generáció találkozási pontja

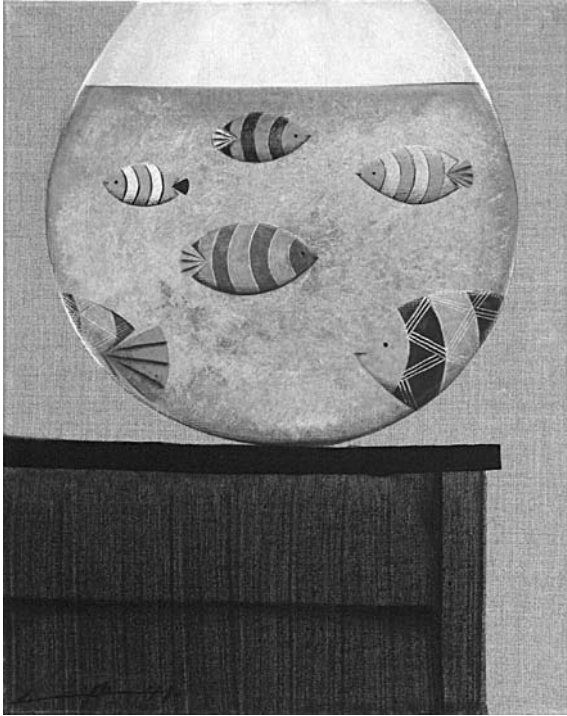
Ludvig Dániel és Horváth László kiállítása
a Göcseji Múzeumban

Horváth László:
Utolsó hang

Az idei, év eleji kiállítási programok egyike a Göcseji Múzeumban zajlott, jelezve, hogy a képzőművészeti generációk képviselőit nem okvetlenül a kor, hanem a stílus, a gondolkodásmód, a hasonló látásmód köti össze. Így került a kurátor, Kostyál László figyelmessége jóvoltából egymás mellé a Kanizsán alkotó, fiatal festő, Ludvig Dániel és az Zalaegerszegezen plasztikákat formázó Horváth László. Egyikük 30, a másikuk 60. A harminc év távolság ellenére nem nehéz közös pontokat találni a két alkotó között. Mindkettő a szurreálisba oltott non figuratív stílus elkötelezettje. A fiatal festőre hatott az archaikus (afrikai) művészet, bálványok, idolk, súlyos, tömbszerű üzenő-és jelzőkövek tűnnek fel képein, rajtuk elveszett kultúrák megfejthetetlen írással rótt feljegyzései, vagy elhagyott, titokzatos épület-részletek, a mitikus Hold fényében. A tömörítés és stilizálás, a végső formajegyekre való egyszerűsítés: ez kedvelt eljárása Ludvig Dánielnek. Szép példája ennek az egyszemű bikaszörnyet ábrázoló Afritaurus, vagy az Együttállás, mely a Bika – a bolygók és Hold misztikus, bűvös konfigurációját jeleníti meg, a földi és égi erők összefüggéseinek roppant hálóját. Hasonló munka a Yellow stone, mely

félelmetesen elterülő árnyékával fenyeget. A különös épületegységek, kihalt terek, végtelenbe futó oszlop-és ablaksorok sajátos, Ludvig Dánielre jellemző matt tónussal vannak megfestve, s ezeken vonul végig az a bizonyos, összekötőtő (élet)elem: a Piros vonal. (I.II.) Az élénk piros, (vér)szín használata hatásos eszköze a kiemelésnek, figyelemkeltésnek. Ami meglepetés: festőnk ezzel az archaikus forma-és eszköztárral képes modern szituációkat is vászonra „menekíteni”, látványos kompozíciókká építeni. Ilyen A kockaszem árnyéka, a Gondolkodó vagy a Két tömbfej. Ezek a portrészzerű formációk óhatatlanul a civilizációs vadon, a modern nagyváros képződményei, melyeknek megvan a maguk „Kusza történet”-e. S ebből nem marad ki a férfi-nő kapcsolat, mint a Csendes pár, melynek egymásba olvadó alakzata félreérthetetlenül erotikus utalású. Azt hiszem, a kollekció főműve a Társaság. Az archaikussá torzult fejek fűzére, kiegészülve a szemek világító pontjaival és a tenyerek ritmikusan hullámzó, „benyúló” formáival – az egymással érzelmi-gondolati kapcsolatban lépő emberek lelki-pszichikai köráramának „előhívása”. Ludvig számos, szellemes ötletet képes a vizualitás szintjére emelni, mint az Akvárium. Ahol a gömbakvárium, a víz és díszhal

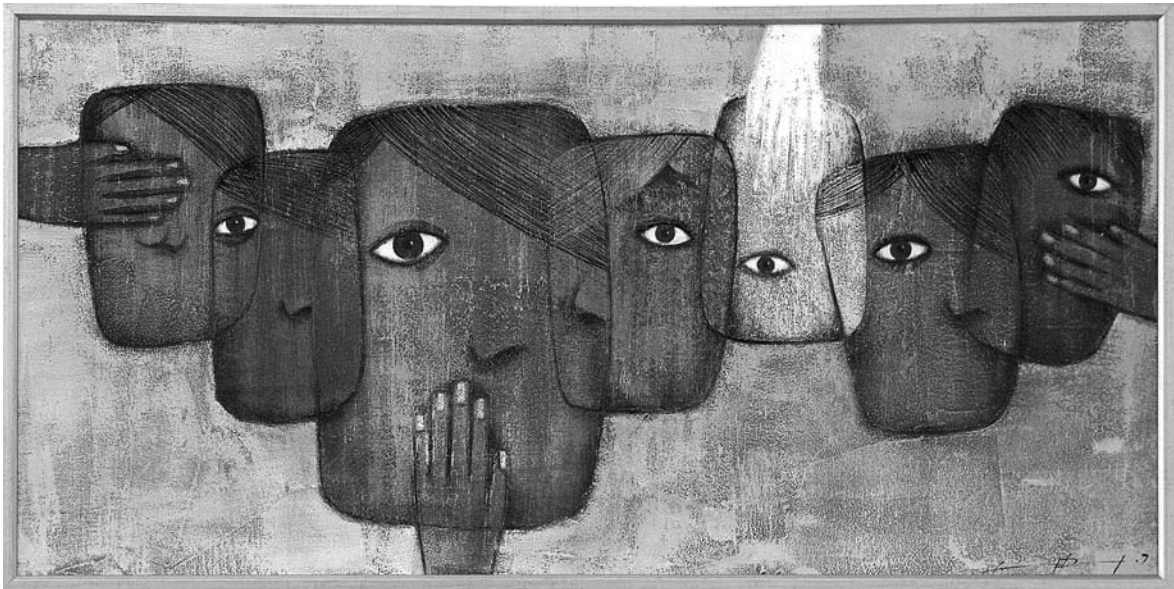

Ludvig Dániel:
Akvárium

határozottan hajtja végre, mintegy belemetszi – többnyire éles peremű – formációit az elasztikus térbe. Történeteket mond el, ám narrációjának csak végeredményét tárja elénk. Hasonlóan Ludvig Dánielhez: mementók, jelek sorjáznak kollekciónak, tárgyiból lelkivé kifejlő, alakuló, megvaladt formák. Alakzatainak egy része szorosan kötődik a geometrikus absztrakt vonulatához: azonban már Hegyi Lóránd figyelmeztetett arra, a magyar avantgarde nem olyan rideg, mint nyugat-európai változata, így Horváth László is számos megoldást talált erre a „szelídítésre”. (Roncsolás, égetés, festés) Ha teheti – az elfolyó „anyag” térbe merevülését változtatja plasztikus látvánnyá. A „visszaérzékiesítés” folyamatában a fehér háromszög és fekete téglatest elmozdulása, kinyílása szinte emberi gesztus, antropomorf megnyilatkozás. A torzók, leletek, töredékek világa ez: egy hajdan volt teljesség siratása, gyászolása. Az Üzenet két toronyszerű forma maradványa, A király és királynő a pusztulás méltóságát tárja elénk. Horváth Lászlónál is megjelenik a kéz; a sírból (gödörből) kikapaszzkodó ujjak erőfeszítése arra utal, a múltat nem lehet végleg eltemetni. Ennek a plasztikai gondolkodásnak központi formája a kereszt. A szobrász körüljárja, variálja, különböző anyagokba foglalja a szakrális jelképet. A Megváltó (és megváltás) alázatát hirdető Térdeplő kereszt egyik legszebb, legmeggyőzőbb műtárgya a megvalósításnak. Horváth László a múlt (és jelen) katasztrófáinak emlékeit idézi,

egybefolyó, képlékeny játéka varázsolja el a tekintetet. A Hold a mitikus szimbolika szerint a női princípiumhoz tartozik, Ludvig sajátos, feminin szemléletű festészete egyúttal hódolat a másik nem előtt. A plasztikákat alkotó Horváth László kissé ellentéte ennek a hajlékony, ornamentális gondolkodásnak. A mértani formák líraivá, „történetivé”, spirituálissá oldása kétségtelenül megfigyelhető, ám ezt keményen,

Ludvig Dániel:
Társaság

hogy figyelmeztessen a törékeny élet értékeire. Láthatunk tőle remek, díjazott érmeket, eredeti ékszereket, egyedi rajzokat – egy sokoldalú, kiforrott művész műhelyébe nyerve bepillantást. A Csiky Tibor tanítvány Horváth László szakmai rangja, teljesítménye megkérdőjelezhetetlen. N. Mészáros Júlia írta róla 1995-ös győri kiállítása katalógusába: „Művészetének lényege az elemi forma és az anyag átlényegítése, melynek végeredményeként egy metaforikus üzenetre lelünk az emberi értelem, az

alkotó gondolkodás, a teremtő munka fensőbbségéről, az értékteremtés szükségességéről. Mély humánus, klasszikus művészi magatartás és feszültségeket nemes harmóniába oldó alkotásmód az jellemzi művészetét...” Azt hiszem, megállapításai ma is helytállóak. Az elmúlt 15 év további gazdagodásról, a horizont kitágulásáról, az alkotói módszerek és eszközhasználat elmélyüléséről szól, ahogy ezt a Göcseji Múzeumban rendezett kiállítás is tanúsítja.

Horváth László:
Memento